

**UCHWAŁA NR LXIV/746/14
RADY MIASTA BIAŁYSTOK**

z dnia 20 października 2014 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2014 - 2015.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645, 1318, z 2014 r. poz. 379, 1072), art. 4 ust. 1 pkt 2, art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, 645, z 2014 r. poz. 379, 1072), art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, Nr 122, poz. 696), w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2014 - 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem pojęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Włodzimierz Leszek Kusak

MIEJSKI PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2014 - 2015

Wstęp

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia zdrowie to „stan pełnego, dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub zniedołężnienia”. Analizując powyższe przyjąć można, iż zdrowie psychiczne nie jest tylko i wyłącznie brakiem zaburzeń, ale również stan, w którym osoba zdaje sobie sprawę ze swoich możliwości i potencjału, może sobie radzić ze stresem, pracować efektywnie oraz jest w stanie funkcjonować w społeczeństwie.

W myśl przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego realizują organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Zalecana jest współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami społecznymi, fundacjami, samorządami zawodowymi, grupami samopomocowymi pacjentów i ich rodzin.

Powołując się na Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
2. zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
3. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych.

Instytucje realizujące Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2014 - 2015 zwany dalej Programem:

1. Urząd Miejski w Białymstoku,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku,
3. niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej realizujące zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego,
4. organizacje pozarządowe realizujące zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego,
5. placówki oświatowe (szkoły publiczne i niepubliczne działające na terenie miasta Białystok).

I. Podstawy prawne ochrony zdrowia psychicznego

Zadania Miasta Białystok w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym zdrowia psychicznego wyznaczają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164 poz. 1027 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ((Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217 z późn. zm.);

8) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.)

II. Diagnoza zjawiska zdrowia psychicznego oraz zasoby miasta Białystok

1. Demografia

Ludność miasta Białystok w 2012 r. wynosiła 294 921 osób, jej rozkład wg grup wieku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1.

Ludność miasta Białystok w 2012 r. wg grup wieku

Ludność wg grup wieku	
ogółem	294 921
0 – 9	28 550
10 – 19	27 639
20 – 29	48 634
30 – 39	49 007
40 – 49	38 383
50 – 59	43 324
60 – 69	29 676
70 i więcej	29 708

Źródło: *Bank Danych Lokalnych*

W mieście Białystok brak jest dokładnych danych statystycznych dotyczących liczby osób z zaburzeniami psychicznymi. Jednak w województwie podlaskim liczba osób zarejestrowanych w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu w 2012 roku wyniosła 51 320 osób. Obserwuje się znaczny wzrost zachorowań w stosunku do roku 2011 aż o 12,91 %.

Najczęstszymi przyczynami zachorowań w 2012 roku były:

- zaburzenia nastroju (afektywne) – 10 473 osób,
- zaburzenia nerwicowe – 10 426 osób,
- organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi – 7 718 osób,
- zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu – 6 568 osób,
- schizofrenia – 5 684 osób.

W 2012 roku ukończono realizację projektu badawczego EZOP – Polska (Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostępność psychiatrycznej opieki zdrowotnej), realizowanego przez Instytut Psychiatrii i Neurologii, Akademię Medyczną we Wrocławiu, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny. Jest to pierwsze ogólnopolskie badanie mające na celu oszacowanie rozpowszechnienia problemów psychicznych wśród osób dorosłych.

Badaniem objęto najczęściej występujące zaburzenia psychiczne, zaliczające się głównie do zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, zaburzeń nastroju, nerwicowych (w tym lękowych i neurastenii) oraz zaburzeń kontroli impulsów i zachowań autodestrukcyjnych.

Wyniki badań pokazują rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych w Polsce w poszczególnych województwach. Liczba mieszkańców województwa podlaskiego, u których kiedykolwiek w życiu wystąpiło zaburzenie psychiczne wyniosła 179,7 tys. osób, co stanowi 23,2 % wszystkich mieszkańców.

Tabela 2.

Rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych kiedykolwiek w życiu – Polska wg województw

Województwo	Odsetki	Oszacowania w tys.
Łódzkie	29,3	511,1

Świętokrzyskie	27,8	217,4
Lubuskie	27,8	183,1
Dolnośląskie	25,8	522,3
Lubelskie	25,6	373,3
Pomorskie	24,8	374,0
Małopolskie	24,1	526,1
Warmińsko-mazurskie	24,0	235,1
Śląskie	23,3	758,1
Podlaskie	23,2	179,7
Opolskie	22,9	144,6
Kujawsko-pomorskie	22,7	301,5
Mazowieckie	21,4	763,2
Wielkopolskie	20,9	494,6
Zachodniopomorskie	18,9	219,6
Podkarpackie	17,8	250,0
Polska ogółem	23,4	6 053,5

Źródło: www.ezop.edu.pl

2. Dane Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku.

a) Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci – osoby przed 16 r. ż.

rok	przyczyny niepełnosprawności	razem liczba orzeczeń	wiek			płeć	
			0 – 3 lat	od 4 – 7 lat	od 8 – 16 lat	K	M
2013	01-U	12	1	1	10	6	6
	02-P	29	2	6	21	8	21
	12-C	111	32	36	43	19	92
2012	01-U	10	1	2	7	4	6
	02-P	21	2	2	17	9	12
	12-C	120	41	43	36	19	101
2011	01-U	12	0	6	6	3	9
	02-P	28	1	7	20	9	19
	12-C	66	15	25	26	13	53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku

b) Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci – osoby powyżej 16 r. ż.

rok	symbole	stopień niepełnosprawności	wiek	płeć	wykształcenie	zatrudnienie
-----	---------	----------------------------	------	------	---------------	--------------

		Z#	U#	L#	RAZEM	16-25	26-40	41-60	60 i >	K	M	PP #	P#	Z#	Ś#	W#	Tak	Nie
2013	01-U	8	5	1	14	8	5	1	0	4	10	4	7	3	0	0	0	14
	02-P	161	348	94	603	51	195	265	92	301	302	30	115	162	229	67	67	536
	12-C	6	9	1	16	16	0	0	0	7	9	4	11	0	1	0	0	16
2012	01-U	9	9	1	19	12	6	1	0	8	11	7	8	3	1	0	1	18
	02-P	139	411	90	640	72	185	281	102	331	309	44	121	156	246	73	72	568
	12-C	7	8	2	17	17	0	0	0	3	14	3	10	0	3	1	0	17
2011	01-U	12	12	0	24	15	5	4	0	6	18	12	10	2	0	0	4	20
	02-P	129	275	130	534	63	156	240	75	267	267	37	120	146	180	51	65	469
	12-C	8	7	1	16	16	0	0	0	7	9	5	6	0	5	0	0	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku

Legenda:

01 – U – upośledzenie umysłowe,

02 – P – choroby psychiczne,

12 – C – całościowe zaburzenia rozwojowe

Z – znaczny,

U – umiarkowany,

L – lekki,

PP – mniej niż podstawowe,

P – podstawowe,

Z – zasadnicze,

Ś – średnie,

W - wyższe

3. Osoby z zaburzeniami psychicznymi na rynku pracy.

Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku w zakresie ilości osób zarejestrowanych jako bezrobotnych.

2011

- choroby psychiczne – 113 osób

- upośledzenie umysłowe – 41 osób

2012

- choroby psychiczne – 125 osób

- upośledzenie umysłowe – 43 osób

2013

- choroby psychiczne – 126 osób

- upośledzenie umysłowe – 46 osób.

4. Dane Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku w zakresie liczby dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i zespołem Aspergera.

	Rok	Liczba placówek edukacyjnych	Liczba osób		
Dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (o orzeczonej jednej niepełnosprawności)	2011 r.	25	194	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym	22
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	82
	2012 r.	32	214	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym	5
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	115
	2013 r.	34	250	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym	8
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	142
Dzieci z więcej niż jedną niepełnosprawnością posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	2011 r.	6	98	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	20
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	3
	2012 r.	11	135	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	28
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	8
	2013 r.	12	119	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	25
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	9
Uczniowie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego (o orzeczonej jednej niepełnosprawności)	2011 r.	18	168	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	156
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	23
	2012 r.	19	261	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	147
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	21
	2013 r.	21	241	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	127

				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	24
Uczniowie z więcej niż jedną niepełnosprawnością posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	2011 r.	24	468	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	132
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	28
	2012 r.	29	501	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	138
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	38
	2013 r.	31	601	w tym:	
				z upośledzeniem umysłowym:	173
				z autyzmem w tym z zespołem Aspergera	51
Dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju na podstawie opinii poradni psychologiczno - pedagogicznej	2011 r.	13	97		
	2012 r.	18	171		
	2013 r.	13	328		
Dzieci w wieku 3-25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych	2011 r.	6	86		
	2012 r.	5	86		
	2013 r.	5	88		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego w Białymstoku

5. Obszary problemowe zgłaszane przez pedagogów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz przedstawicieli placówek pomocowych :

- zaburzenia depresyjno – lękowe, lęki i fobie szkolne,
- ryzykowne zachowania, myśli i próby samobójcze,
- zaburzenia odżywiania,
- zaburzenia zachowania,
- brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, zaburzone poczucie własnej wartości, niska lub nieadekwatna samoocena,
- zaburzona potrzeba przynależności do grupy, uznania i szacunku z jej strony,
- trudna sytuacja rodzinna w tym: choroby psychiczne w rodzinie, brak umiejętności pełnienia funkcji wychowawczych przez rodziców,
- zaburzona więź dziecka z rodzicami (zwiększająca się bezsilność rodziców, nadmierne wymagania w stosunku do dziecka, rozpad rodziny),
- nasilenie zaburzeń psychicznych u uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na autyzm lub upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim,
- obciążenia psychiczne związane z przejmowaniem odpowiedzialności za sprawy dorosłych, bycie świadkiem i ofiarą konfliktów między rodzicami,
- nieznamość lub nie respektowanie norm społecznych, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,

- występowanie nerwic,
- problemy adaptacyjne, rodzinne, rówieśnicze, dydaktyczne, problemy związane z okresem dojrzewania, np. drażliwość, nadwrażliwość,
- obciążenia psychiczne związane z przejmowaniem odpowiedzialności za sprawy dorosłych, bycie świadkiem i ofiarą konfliktów między rodzicami.

6. Badanie socjologiczne stanu zdrowia psychicznego młodzieży

W 2012 roku przeprowadzono **Badania socjologiczne „Styl życia młodzieży Białegostoku – ocena kondycji psychicznej młodzieży”**. Na podstawie uzyskanych wyników sformułowano charakterystykę ucznia białostockiej szkoły ponadpodstawowej.

W badaniu przeprowadzonym z udziałem młodzieży białostockiej postawiono wiele pytań mających na celu ocenę kondycji psychicznej.

Pytania te dotyczyły:

- poziomu optymizmu życiowego,
- samopoczucia,
- reakcji w sytuacji napięcia i podenerwowania,
- przyczyn stresu,
- wsparcia w sytuacjach trudnych,
- zadowolenia z życia.

Poniżej przedstawione zostały wybrane wyniki przeprowadzonych badań dotyczące kondycji psychicznej młodzieży.

Determinanty dobrego samopoczucia.

Największy związek z dobrym samopoczuciem psychicznym miały następujące czynniki: dobra jakość atmosfery domowej, istnienie relacji przyjacielskich, posiadanie rodziców, poczucie własnej wartości, posiadanie dziewczyny/chłopaka, osiągnięcia szkolne. Hierarchię determinant dobrego samopoczucia psychicznego młodzieży przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Hierarchia determinant dobrego samopoczucia psychicznego młodzieży w roku 2005 i 2011

2005 rok		2011 rok		Zmiana pozycji 2011/2005
Dobra atmosfera w domu	56,5%	Dobra atmosfera w domu	81,3%	b.z
Posiadanie przyjaciół	47,0%	Posiadanie przyjaciół	78,9%	b.z
Posiadanie rodziców	44,6%	Posiadanie rodziców	63,7%	b.z
Poczucie własnej wartości	28,4%	Poczucie własnej wartości	58,6%	b.z
Posiadanie dziewczyny/chłopaka	25,7%	Posiadanie dziewczyny/chłopaka	54,8%	b.z
Osiągnięcia szkolne	22,5%	Osiągnięcia szkolne	51,7%	b.z
Posiadanie pieniędzy	17,2%	Posiadanie hobby	47,5%	↑
Uroda i wygląd zewnętrzny	14,8%	Przynależność do grupy rówieśniczej	42,6%	↑
Życie według własnych upodobań	11,5%	Docenienie i pochwała ze strony innych	42,2%	↑
Przynależność do grupy rówieśniczej	10,9%	Uroda i wygląd zewnętrzny	38,7%	↓
Docenienie i pochwała ze strony innych	10,8%	Długi i spokojny sen	38,7%	↑

Posiadanie hobby	9,9%	Posiadanie pieniędzy	38,1%	↓
Długi i spokojny sen	7,7%	Wyrozumiałość i łagodność ze strony nauczycieli	32,0%	↑
Wyrozumiałość i łagodność ze strony nauczycieli	7,4%	Życie według własnych upodobań	29,9%	↓
Postępowanie etyczne i moralne	5,3%	Postępowanie etyczne i moralne	19,2%	b.z.
Brak ograniczeń, nakazów, zakazów	4,7%	Brak ograniczeń, nakazów, zakazów	15,1%	b.z.
Inne	0,9%	Inne	1,7%	b.z.

Źródło: Raport z badania Styl życia młodzieży Białegostoku, Białystok 2012 r.

Symptomy złego samopoczucia

Wyniki wskazują, że do „bardzo częstych” i „częstych” objawów dyskomfortu psychicznego należało zdenerwowanie, zły humor, przygnębienie, brak wiary we własne siły. Poniższa tabela przedstawia pozostałe symptomy i częstotliwość ich występowania.

Tabela 4. Symptomy złego samopoczucia i częstotliwość ich występowania w 2005 i 2011 roku.

Symptomy złego samopoczucia	Częstotliwość występowania w %							
	Bardzo często		Często		Rzadko		Nigdy	
	2005r.	2011r.	2005r.	2011r.	2005r.	2011r.	2005r.	2011r.
Brak wiary we własne siły	10,4	17,7	27,9	24,7	49,5	38,6	12,2	18,9
Poczucie osamotnienia	7,9	13,0	23,3	22,2	49,0	39,5	19,8	25,3
Poczucie beznadziejności	6,8	12,8	24,6	23,7	52,6	41,9	16,0	21,6
Myśli samobójcze	3,3	6,8	6,1	5,4	22,3	19,6	68,3	68,2
Trudności w zasypianiu	4,6	10,6	15,4	18,9	51,0	40,8	29,0	29,7
Nadmierne łaknienie	3,6	8,4	10,9	14,2	42,2	31,7	43,3	45,7
Nadmierna senność	6,5	12,3	19,4	21,9	39,3	30,0	29,8	35,8
Jadłowstręt	1,6	5,9	6,2	8,9	29,7	28,4	62,5	56,8
Zdenerwowanie	17,7	21,1	44,4	37,2	32,4	29,4	5,5	12,2
Zły humor	11,4	20,0	32,6	31,2	50,7	38,3	5,3	10,5
Przygnębienie	9,3	17,8	27,8	25,6	51,8	38,9	11,1	17,7

Źródło: Raport z badania Styl życia młodzieży Białegostoku, Białystok 2012 r.

Przyczyny stresu.

W okresie dorastania młodzież ma styczność z wieloma czynnikami powodującymi stres. Z poniższej tabeli wynika, że najsilniejszym źródłem stresu, jakie wskazało 2/3 respondentów były relacje z nauczycielami. Kolejne przyczyny stanowiły osobiste kompleksy (38,8%) i brak osiągnięć w szkole (29,4%). Co czwarty respondent odpowiedział, że źródłem stresu byli rówieśnicy i środowisko domowe, a co siódmy wymieniał biedę i problemy zdrowotne.

Tabela 5. Przyczyny stresu w roku 2005 i 2011.

2005 roku		2011 rok		Zmiana pozycji 2011/2005
Szkoła (nauczyciele)	74,8%	Szkoła (nauczyciele)	67,5%	b.z.
Dom	71,6%	Osobiste kompleksy	38,8%	↑
Osobiste kompleksy	35,4%	Brak osiągnięć w szkole	29,4%	↑
Brak osiągnięć w szkole	30,3%	Rówieśnicy	26,2%	↑
Rówieśnicy	19,8%	Dom	26,0%	↓

Brak pieniędzy	17,5%	Brak pieniędzy	15,8%	b.z.
Problemy zdrowotne	8,7%	Problemy zdrowotne	13,7%	b.z.
Inne	5,4%	Inne	4,4%	b.z.

Źródło: Raport z badania Styl życia młodzieży Białegostoku, Białystok 2012 r.

7. Zasoby służby zdrowia.

Zasoby opieki psychiatrycznej w mieście Białystok w 2014 r.

a) Poradnie

Zakres usług	Liczba podmiotów
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - leczenie nerwic (poradnie)	3
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - leczenie środowiskowe (domowe)	3
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - leczenie uzależnień (poradnie)	1
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju (poradnie)	1
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych	5
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych	3
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne	2
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	2
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia dzienne terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	1
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu	1
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia psychologiczne (poradnie)	4
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu (poradnie)	4
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol (poradnie)	1
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży	1
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia zdrowia psychicznego dla dorosłych (poradnie)	12
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - świadczenia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży (poradnie)	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia

b) Szpitale psychiatryczne.

· Na terenie Białegostoku brak jest szpitala psychiatrycznego, mieszkańcy miasta korzystają z usług **Samodzielnego Publicznego Psychiatrycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Choroszczy.**

Szpital posiada w swej strukturze:

- 285 łóżek w oddziałach ogólnie psychiatrycznych,
- 60 łóżek w oddziale psychogeriatrycznym,
- 40 łóżek dla chorych psychicznie z chorobami somatycznymi,
- 30 łóżek w oddziale nerwic,
- 220 łóżek w oddziałach psychiatrii sądowej (o podstawowym wzmocnieniu, o wzmocnionym zabezpieczeniu, oddział odwykowy o wzmocnionym zabezpieczeniu z pododdziałem dla sprawców przestępstw seksualnych),
- 147 łóżek w oddziałach dla osób uzależnionych,
- 3 oddziały z 68 miejscami (oddział dzienny dla chorych z zaburzeniami psychicznymi – 23 miejsca, dzienny oddział psychiatryczny dla dorosłych – 20 miejsc, dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu – 20 miejsc),
- 2 poradnie (zdrowia psychicznego, terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia),
- 25 łóżek w oddziale opieki domowej,
- 54 łóżka w zakładzie opiekuńczo – leczniczym z rehabilitacją psychiatryczną.

· Od 2005 roku w **Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym** działa **Oddział Dzienny Psychiatryczny** przeznaczony dla dzieci i młodzieży.

Oddział Dzienny zapewnia kompleksową diagnostykę i terapię zaburzeń psychicznych wieku rozwojowego.

Hospitalizacja Dzienna (pobyt od godz. 8:00 do 15:00) daje możliwość diagnostyki i terapii o intensywności i efektywności porównywalne z pobytem na oddziale całodobowym (zapewniona możliwość codziennego kontaktu z pacjentem, rodzicami/opiekunami dziecka, przeprowadzenia badań lekarskich, psychiatrycznych, psychologicznych, dostęp do badań dodatkowych oraz konsultacji specjalistycznych a przede wszystkim obserwacja funkcjonowania w grupie oraz możliwość monitorowania efektów współpracy z rodzicami).

Oferta diagnostyczno - terapeutyczna wynikająca z charakteru placówki (oddział dzienny ogólnopsychiatryczny) obejmuje szerokie spektrum zaburzeń wieku rozwojowego (dzieci i młodzieży):

- całościowe zaburzenia rozwojowe – autyzm i zaburzenia autystyczne,
- zespół ADHD i zaburzenia hiperkinetyczne,
- zespół dziecka krzywdzonego,
- mieszane zaburzenia rozwojowe,
- zaburzenia zachowania,
- zaburzenia emocjonalne,
- zaburzenia psychotyczne,
- zaburzenia depresyjne,
- zaburzenia lękowe,
- zaburzenia związane ze stresem,
- zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia),
- zaburzenia psychosomatyczne.

Personel oddziału:

- 2 lekarzy psychiatrów,
- 4 psychologów,
- 1 terapeuta zajęciowy,
- 2 pielęgniarki.

W chwili obecnej w mieście Białystok oraz całym województwie podlaskim brak jest całodobowej opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży.

8. Aktywizacja i integracja społeczna

1) Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

· **Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Białymstoku** udziela pomocy osobom i rodzinom, którzy zostali dotknięci kryzysem, polegającej na: pomocy psychologicznej, rodzinnej, pedagogicznej, prawnej i socjalnej, prowadzeniu krótkoterminowej terapii dla osób w kryzysie, udzielaniu schronienia kobietom oraz kobietom z dziećmi w sytuacji kryzysu. Najczęściej zgłaszanymi problemami są: przemoc w rodzinie, konflikty rodzinne, utrata lub żaloba, wypadek lub katastrofa, zagrożenie samobójstwem, trudności wychowawcze oraz nieumiejętności radzenia sobie z pojawiającymi się trudnościami. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Ośrodek oprócz pracy indywidualnej prowadzi też zajęcia grupowe mające na celu pomoc osobom dotkniętym trudnościami oraz profilaktykę zaburzeń i chorób zdrowia psychicznego, takie jak: grupa wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc, zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 7-12 lat, warsztaty (dla młodzieży dotyczące radzenia sobie ze stresem oraz warsztaty psychoedukacyjne: „Szkoła dla rodziców”).

· **Specjalistyczne usługi opiekuńcze**

Realizację specjalistycznych usług opiekuńczych reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi te świadczone są przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedę, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty.

Zakres usług określony w/w rozporządzeniem obejmuje:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia,
- rehabilitację fizyczną i usprawnienie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- pomoc mieszkaniowa,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno – wychowawczych.

Usługi świadczone są po uprzednim wywiadzie środowiskowym potwierdzonym decyzją MOPR określającą indywidualny zakres usług i liczbę godzin.

W mieście Białystok realizację specjalistycznych usług opiekuńczych wśród mieszkańców zlecono dwóm organizacjom pozarządowym:

- Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej Zarządowi Okręgowemu w Białymstoku (w ramach umowy 3 – letniej obowiązującej w okresie 01.01.2013 – 31.12.2015 r.),
- Podlaskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża (w ramach umowy 3 – letniej obowiązującej w okresie 01.01.2013 – 31.12.2015 r.).

W Białymstoku w chwili obecnej brak jest specjalistycznych usług opiekuńczych skierowanych do osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju.

2) Środowiskowe domy samopomocy.

Środowiskowe domy samopomocy to ośrodki wsparcia dla osób chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie działające w ramach zleconych gminie zadań z zakresu administracji rządowej. To placówki realizujące proces terapeutyczno-rehabilitacyjny wobec ich uczestników mających poważne trudności w życiu codziennym, wymagających pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

W Białymstoku funkcjonują dwa środowiskowe domy samopomocy, jeden działający w formie jednostki budżetowej (jednostka Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku) z liczbą miejsc 51. Druga placówka prowadzona jest na zlecenie miasta Białystok przez Caritas Archidiecezji Białostockiej oferując 45 miejsc.

3) Warsztaty terapii zajęciowej.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej osób niepełnosprawnych jest jedną z podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej tych osób. To wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka stwarzająca osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Placówka przeznaczona jest dla osób niepełnosprawnych, posiadających wskazanie do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej.

Ramy organizacyjne:

- warsztat jest placówką pobytu dziennego,
- czas trwania zajęć w warsztacie wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo,
- zajęcia w warsztacie prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii przygotowanego dla uczestnika przez radę programową warsztatu.

W Białymstoku funkcjonują 4 warsztaty terapii zajęciowej:

- Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Caritas Archidiecezji Białostockiej – 40 uczestników,
- Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Fundację AC – 25 uczestników,
- Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „JARD” – 30 uczestników,
- Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Spółdzielnię SNB – 22 uczestników.

Tabela 6

Liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej z zaburzeniami psychicznymi

rok	WTZ Caritas		WTZ Spółdzielnia SNB		WTZ PW. Jard		WTZ Fundacja AC	
	Liczba uczestników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności o symbolu 02 -P	Liczba uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną, w tym choroba psychiczna	Liczba uczestników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności o symbolu 02 -P	Liczba uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną, w tym choroba psychiczna	Liczba uczestników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności o symbolu 02 -P	Liczba uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną, w tym choroba psychiczna	Liczba uczestników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności o symbolu 02 -P	Liczba uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną, w tym choroba psychiczna
2011	1	0	0	3	6	7	6	1
2012	2	1	0	3	7	7	6	1
2013	2	1	0	3	7	7	6	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych warsztatów terapii zajęciowej

4) Mieszkania chronione – treningowe.

Na przestrzeni 2011 – 2013 r. z inicjatywy Urzędu Miejskiego w Białymstoku utworzone zostały 3 mieszkania chronione – treningowe:

· **dwa mieszkania chronione – treningowe dla osób niepełnosprawnych z powodu zaburzeń psychicznych** (jedno przeznaczone dla 4 kobiet, drugie dla 3 mężczyzn) prowadzone na zlecenie miasta Białystok przez **Stowarzyszenie na rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej**.

Cele:

1. Wywołanie pozytywnych zmian w obrazie własnej osoby poprzez działania trenerów tj. terapia wspierająca, zebrania społeczności i określony plan terapeutyczny oraz działania socjoterapeutyczne.
2. Polepszenie funkcjonowania społecznego, a co za tym idzie lepsze relacje rodzinne, społeczne poprzez naukę zasad życia wspólnotowego: współodpowiedzialności i współdziałania oraz wzrostu samodzielności i dbania o siebie i swoją małą społeczność.

Podczas pobytu uczestnicy mieszkania objęci są socjoterapią, treningiem finansowym, treningiem umiejętności społecznych, treningiem relaksacyjnym oraz psychoedukacją. Mieszkańcy uczeni są podstawowych umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia i systematyczności wykonywanych czynności, m.in. dbanie o codzienną higienę osobistą, robienie zakupów, niwelowanie napięcia emocjonalnego i fizycznego, stosowanie profilaktyki psychicznej, przygotowywanie posiłków, sprzątanie, dysponowanie finansami, współdziałania. Jednocześnie chorym udzielane jest wsparcie w terapii wspierającej i interwencji kryzysowej.

· **mieszkanie chronione – treningowe dla osób niepełnosprawnych intelektualnie** prowadzone na zlecenie miasta Białystok przez **Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Społecznych Alpi**

Głównym celem zadania jest aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich przygotowanie do jak najlepszego funkcjonowania, a co za tym idzie zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działanie skierowane jest do mieszkańców miasta Białegostoku uczestniczących w zajęciach placówek terapeutycznych dla osób dorosłych.

Uczestnicy projektu pod okiem trenera samodzielnie dbają o swoje codzienne potrzeby poprzez robienie zakupów, przygotowywanie posiłków, dbanie o czystość mieszkania oraz higienę, planowanie czasu wolnego. Szczególna uwaga zwracana jest na rozwój umiejętności samoobsługi, samodzielności ale też współpracy w grupie, dbania o wspólne potrzeby i wspierania w sytuacjach kryzysowych. Praca z trenerem ma charakter indywidualny i grupowy. Jednorazowo pod opieką trenera przebywają 4 osoby niepełnosprawne intelektualnie a trening trwa 3 miesiące.

5) Domy pomocy społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203 świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Placówka przeznaczona jest dla 306 mieszkańców, w tym 36 mieszkańców – osób przewlekle psychicznie chorych w filii w Bobrowej. Do Domu kierowane są dzieci i młodzież niepełnosprawne intelektualnie w wieku od 3 do 25 lat oraz osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie na podstawie decyzji właściwego organu administracji publicznej. Ponadto placówka świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z chorobą Alzheimera, nie zamieszkujących w Domu.

6) Placówki zapewniające pomoc dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi (zadania zlecone w drodze otwartych konkursów ofert)

- ETAP Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych – Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie DROGA,
- Ośrodek Psychiatrii i Psychoterapii Dzieci i Młodzieży „Eureka” (zakup świadczeń).

7) Placówki zajmujące się pomocą osobom, dzieciom i młodzieży w zakresie przemocy (zadania zlecone w drodze otwartych konkursów ofert)

- Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny – Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA.

8) Placówki zajmujące się uzależnieniami od środków psychoaktywnych (zadania zlecone w drodze otwartych konkursów ofert)

- Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna Stowarzyszenia MONAR,
- ETAP Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych – Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie DROGA.

9) Podmioty zapewniające pomoc dorosłym osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz osobom z niepełnosprawnością intelektualną (zadania zlecone w drodze otwartych konkursów ofert)

- Stowarzyszenie na rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej prowadzący Ośrodek wsparcia i rehabilitacji psychospołecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi Klub Pacjenta „Przystań”,
- Stowarzyszenie „Feniks”,
- Stowarzyszenie Kontakt Miast Białystok – Eindhoven,
- Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Społecznych „Alpi”,
- Stowarzyszenie MY DLA INNYCH,
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelektualnie AKTYWNI.

10) Podmioty udzielające wsparcia osobom niepełnosprawnym z całościowymi zaburzeniami rozwoju (zadania zlecone w drodze otwartych konkursów ofert)

- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Białymstoku,
- Fundacja „Syriusz”,
- Fundacja na Rzecz Osób z Dysfunkcjami i Zaburzeniami Rozwoju i Ich Rodzin oraz Wspierania Edukacji i Rozwoju „FORS-ITIS”,
- Fundacja „Oswoić świat”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem Możemy Więcej”,
- Fundacja Polska Edukacja im. Komisji Edukacji Narodowej,

- Integrujące Stowarzyszenie „Jeden Świat” im. prof. Z. Religi,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych Intelaktualnie „BARWA”.

11) **Poradnie psychologiczno – pedagogiczne.**

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 1 w Białymstoku,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2 w Białymstoku,
- Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Dzieci i Młodzieży z Zaburzeniami Emocjonalnymi w Białymstoku.

12) **Poradnie alkoholowe**

- Pracownia Psychoterapii Integracyjnej Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
- Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień,
- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień,
- NZOZ OPTIMA Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współuzależnień,
- NZOZ VIRTUS,
- ETAP Ośrodek Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych.

III. **Cele główne i szczegółowe programu ochrony zdrowia psychicznego dla Miasta Białystok na lata 2014 – 2015.**

Cel główny 1 :

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cel szczegółowy:

1.1 Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Zadania:

- 1.1.1. Organizowanie działań promujących zdrowie psychiczne.
- 1.1.2. Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat zagrożeń dla zdrowia psychicznego skierowanych do wybranych grup docelowych.

Wskaźniki:

- ilość przedsięwzięć promujących zdrowie psychiczne,
- ilość zorganizowanych kampanii informacyjnych.

1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Zadania:

- 1.2.1. Opracowanie programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i środowisku lokalnym.
- 1.2.2. Realizacja programów zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym z uwzględnieniem istniejących regulacji prawnych.

Zadania powyższe realizowane będą w ramach działań zapisanych w:

- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015,
- Miejskim programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2014 rok,
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2015.
- 1.2.3. Edukacja w zakresie problematyki ochrony zdrowia psychicznego.

Zadanie realizowane będzie poprzez organizację szkoleń i warsztatów skierowanych do różnych grup odbiorców (m.in.: nauczyciele, pedagodzy, rodzice, organizacje pozarządowe, pracownicy socjalni) oraz konferencji z zakresu zapobiegania chorobom psychicznym i zaburzeniom zachowania oraz dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wskaźniki:

- ilość realizowanych programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ilość realizowanych programów w zakresie przeciwdziałania narkomanii,
- ilość realizowanych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- ilość zorganizowanych form podnoszenia wiedzy i kwalifikacji z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.

1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania:

1.3.1. Realizacja miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz opracowanie kolejnej edycji programu w szczególności uwzględniającego problematykę osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadanie realizowane będzie w ramach działań zapisanych w Miejskim Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2009 – 2015”.

1.3.2. Podjęcie działań mających na celu opracowanie Miejskiego Programu działań na rzecz osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Wskaźniki:

- ilość działań podjętych w ramach programu,
- ilość działań mających na celu przygotowanie programu.

1.4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Zadania:

1.4.1. Wspieranie rozwoju ośrodków interwencji kryzysowej oferującego poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu.

Wskaźniki:

- liczba udzielonych porad,
- ilość osób, które skorzystały z oferty proponowanej przez ośrodek.

Cel główny 2:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cel szczegółowy:

2.1. Upowszechnienie lokalnego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Zadania:

2.1.1. Zwiększenie dostępności do różnych form psychiatrycznej opieki zdrowotnej w gminie.

2.1.2. Analiza i monitoring dostępności psychiatrycznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Białystok.

Zadanie realizowane przez ocenę osiągnięcia zalecanych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wskaźników dostępności w psychiatrycznej opiece zdrowotnej.

Wskaźniki:

- ilość ogłoszonych konkursów,
- ilość podpisanych umów,

- ilość placówek świadczących usługi opieki psychiatrycznej,
- ilość przeprowadzanych analiz.

2.2. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Zadania:

2.2.1. Zapewnienie ciągłości wsparcia finansowego projektom organizacji pozarządowych realizujących różnorodne formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają działania ciągłego.

Zadanie realizowane w drodze otwartego konkursu ofert na poszczególne projekty:

1. Rozwój mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.
2. Wspieranie aktywnej rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z całościowymi zaburzeniami rozwoju.
3. Prowadzenie ośrodka wsparcia i rehabilitacji psychospołecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Wspieranie usług pomocy psychiatryczno – psychologiczno – terapeutycznej realizowanych w placówkach poza systemem psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
5. Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz całościowymi zaburzeniami rozwoju.

Wskaźniki:

- ilość ogłoszonych konkursów,
- ilość podpisanych umów.

2.3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania:

2.3.1. Zapewnienie dostępności rehabilitacji zawodowej, poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

2.3.2. Realizacja Programu zatrudnienia wspomaganego Trener Pracy.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba szkoleń zawodowych,
- liczba osób objętych programem.

2.4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Zadania:

2.4.1. Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu z zadaniami:

- opracowanie regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, potrzeby ludności gminy w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej oraz dostosowanie do nich skoordynowanej działalności różnych form pomocy i oparcia społecznego oraz aktywizacji zawodowej, realizacji, koordynowania i monitorowania Programu.

Wskaźnik:

- ilość posiedzeń zespołu.

IV. Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Z realizacji Programu sporządzane będą półroczne sprawozdania oparte na danych przekazywanych do Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku przez wszystkie podmioty współpracujące w ramach realizacji Programu.

V. Wdrażanie Programu.

a) Adresaci Programu:

Program adresowany jest do mieszkańców Białegostoku.

b) Budżet programu:

Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego finansowany będzie ze środków Miasta Białystok oraz środków zewnętrznych (środki PFRON, środki UE).

c) Okres realizacji:

Termin realizacji programu obejmuje lata 2014 – 2015.

d) Wskaźniki/efekty realizacji:

- poprawa dostępności do różnych form opieki psychiatrycznej,
- rozwój środowiskowego modelu opieki psychiatrycznej,
- zwiększenie nakładów finansowych na opiekę psychiatryczną.

VI. Załączniki:

1. Uchwała Nr XXXIX/496/09 Rady Miejskiej Białegostoku 30 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2009 - 2015.

2. Uchwała Nr VII/40/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2015.

3. Uchwała Nr LI/597/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2014 rok”.

4. Uchwała Nr LI/596/13 Rady Miasta Białystok z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2015”.